

NEPOŽELJNI GOSTI U MOM KOMŠILUKU

Invazivne strane biljne vrste

Almira Žabelji
OŠ "Božidar Vuković Podgoričanin"

ZAŠTO SU INVAZIVNE STRANE BILJKE ŠTETNE?

Pajasen na ispod mosta Blaža Jovanovića

Uništavaju domaće vrste

sa kojima stupaju u takmičenje za resurse (prostor, voda, hranljive materije) i koje nerijetko istiskuju sa svojih prirodnih staništa.

Prave štetu na poljoprivrednim površinama

gdje se ponašaju kao tipične štetočine, odnosno korovske vrste

Moguć negativni uticaj na pčelarstvo tako što mogu istisnuti domaće medonosne biljke sa svojih staništa i time smanjiti raznolikost polena u medu.

Mijenjaju prirodne vodotokove

može doći do intenzivnog obrastanja rječnih korita ili obale i usporavanja kretanja vode

Negativno utiču na zdravlje ljudi

Tipičan primjer u Crnoj Gori je ambrozija, čiji polen predstavlja jedan od najjačih poznatih alergena.

AMBROZIJA

Ambrozija je jednogodišnja zeljasta biljka visine 20-150cm. Korijen je plitak i razgranat, stabljika uspravna i dlakava, te je gruba na dodir. Listovi su naspramni, dugački 5-10cm i duboko perasto dijeljeni.

Česta je na zapuštenim i narušenim staništima, uglavnom na onim koja su pod ljudskim uticajem. Može se naći uz naselja, puteve, gradilišta, pruge, na poljoprivrednim površinama uz rubove kultura itd...

Negativan uticaj: U zemljište ispušta supstance koje sprječavaju klijavost drugih vrsta. Najpoznatiji negativan uticaj je na zdravlje ljudi, jer se njen polen smatra jednim od najjačih polenskih alergena.

Mjesto: Stari Aerodrom, PG

KISELO DRVO, PAJASEN

Drvenasta listopadna vrsta, pravilne i rijetke krošnje. Listovi su neparno perasti, ovalno ili jajasto lancetasti. Cvasti su metličaste. Biljka je dvodoma, što znači da postoje muške i ženske jedinke.

Danilovgrad

Toksini iz listova i izlučevina korijena otežavaju rast drugim vrstama. Mijenja izgled predjela, a zbog rijetkih grana onemogućava gniježđenje ptica. U Crnoj Gori je široko raspostranjena, od sjevera do juga zemlje.

Veoma brzo se širi vegetativno, izdancima iz korijena matičnog stabla.

JAPANSKI DUD

Drvenasta vrsta, srednje visoka do visoka. Krošnja je okrugla i raširena. Stabiljka, grane i peteljke sadrže mliječni lateks. Odlikuje je lisni dimorfizam . Razmnožava se sjemenjem, ali i vegetativno i upravo je ovo drugo glavni uzrok njene invazivnosti.

Vrela
Ribnička, Pg

Tološka šuma, PG

Nakon introdukcije u više zemalja svijeta radi dekorativnosti, postala je jako invazivna. Lako postaje korov i teško se uklanja. Njen polen je jak alergen i negativno utiče na zdravlje ljudi. Karakteristična je za urbane sredine.

REJNUTRIJA

Višegodišnja zeljasta biljka sa obilnim podzemnim izdancima iz kojih se razvijaju nadzemne stabljike koje mogu biti visine od preko 3m i debljine oko 5cm. Listovi su veliki, široki i izduženo ovalni. Cvjetovi grade metličaste cvasti.

Kolašin

U podlogu ispuštaju supstance koje sprečavaju rast drugih biljaka, a istovremeno utiču i na mikroorganizme zemljišta. Veliki habitusi guste sastojine čine ih velikim kompetitorima za prostor, sveltlost i hranljive materije. Najveće probleme stvaraju na obalama rijeka, koje istovremeno predstavljaju puteve njihovog širenje.

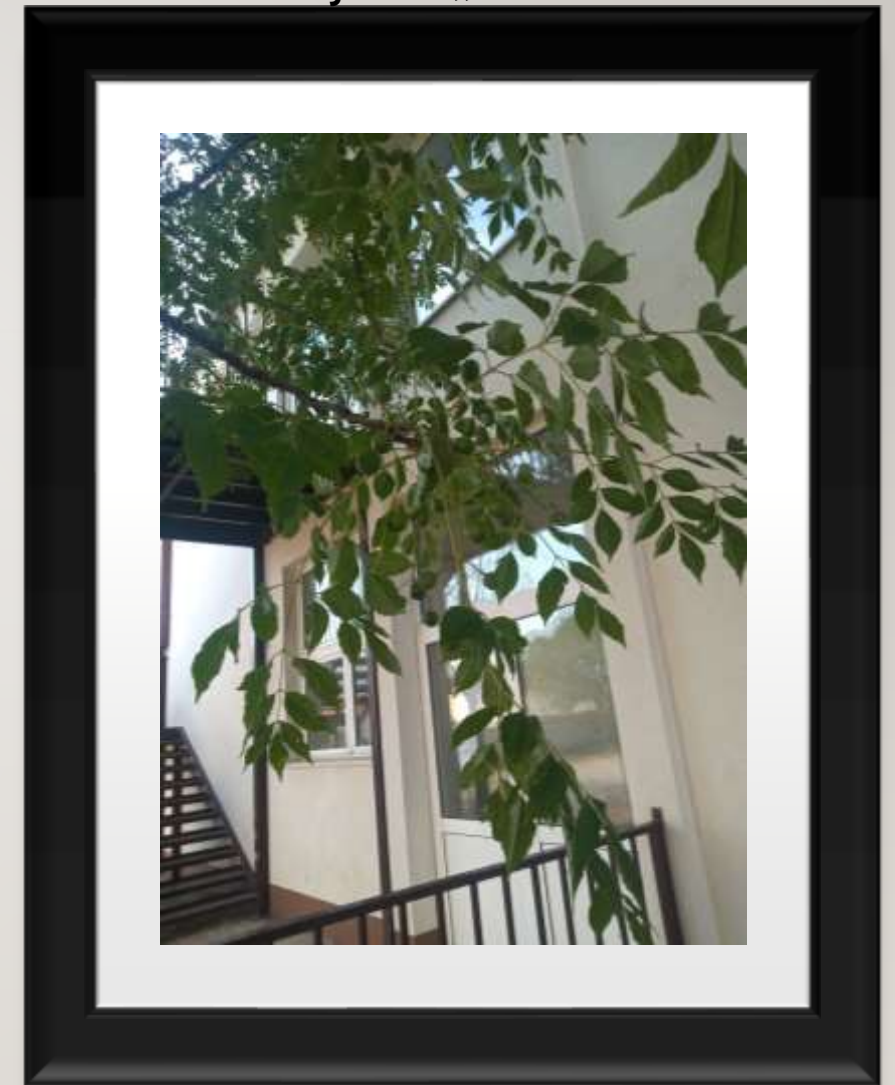

MELIJA

Melija je listopadno stablo iz porodice melija. Stablo je u prosjeku naraste do 12 metara visine, krošnja je rijetka, široka, zaobljena. Listovi su neizmjenični, dugi do 50 cm, složeni, nalaze se na dugim peteljka, dvostruko su neparno perasti, sastavljeni od glatkih liski nazubljenih rubova. Cvjetovi su dvopolni, mali, čine ih 5-6 slobodnih svijetloljubičastih latica, skupljeni su u duge metličaste cvasti.

Plodovi su okrugle blijedosmeđe koštunice promjera 1-2cm, sadrže 3-6 malih, crnih sjemenki. Dozrijevaju početkom jeseni i ostaju na stablu preko zime. Rado ih jedu ptičice koje tako razmnožavaju sjeme.

DIVLJI SIRAK

Stablo sirka je člankovito visine 100-200 cm. Listovi su linearno lancetasti. Cvast je piramidalna metlica. Plod je krupa svijetlo žute ili tamno ljubičaste boje. Korijenov sistem je sačinjen iz veoma snažnih rizoma koji imaju izuzetne regenerativne sposobnosti. U poljoprivrednim usjevima se smatra za štetnu korovsku biljku.

U blizini Union
bridge, Pg

INVAZIVNI ČIČAK

Invazivni čičak je dvogodišnja zeljasta biljka iz porodice glavočika. Stabiljka je uspravna, snažna, i razgranata, žljebasta, naraste do 150 cm visine. Korijen je mesnat, vretenast, svjetlosmeđe boje. Listovi su ogromni, pogotovo oni bliže tlu, veliki do 50 cm, na prema vrhu su sve manji.

Cvjetovi su dvopolni, cjevasti, purpurnocrveni, skupljeni u guste grozdove. Plodovi se lako kače za odjeću i krzno što im omogućuje brzo rasijavanje. Sadrže mnoštvo sjemenki.

Stari Aerodrom, PG

INVAZIVNI SLJEZ

Invazivni sljez je višegodišnja zeljasta biljka. Stabiljka je uspravna i drvenasta, najčešće jednostavna ili slabo razgranata, naraste do 150 cm visine. Obrasla je mekim dlačicama zbog čega izgleda sivkasto. Listovi su neizmjenično smješteni, veliki su i nazubljenog ruba, na obje strane gusto dlakavi, prizemni listovi imaju dugu peteljku, gornji su na kraćoj peteljci.

Cvjetovi su dvopolni, veličine do 5 cm, rastu pojedinačno ili nekoliko njih na dužoj dršci, čašica je dlakava, krunica ima pet bijelih ili blijedorozih latica.

BAGREM

Gorica

Se često se uzgaja zbog svoje ekonomske isplativosti (drvena građa, prehrana za pčele), ali i pored višestruke korisnosti ipak predstavlja uljeza u našim krajevima. Širi se veoma brzo zahvaljujući dobro razvijenom sistemu korijena iz koga se stvaraju bočni izdanci

Herceg
Novi

UKLANJANJE I KONTROLA POPULACIJA STRANIH INVAZIVNIH VRSTA BILJAKA

Uklanjanje invazivnih biljnih vrsta se može izvesti na nekoliko načina:

- mehaničko uklanjanje (čupanje, rezanje, košenje, napasanje stoke, spaljivanje)
- hemijsko uklanjanje (herbicidi – primjena prskanjem ili premazivanje baze nakon sječenja; treba biti oprezan na kojim se zemljištima primjenjuje i da li može doći do zagađenja površinskih ili podzemnih voda)
- biološka kontrola (upotreba prirodnih neprijatelja – ovdje treba biti jako oprezan, jer neprijatelji često potiču sa istog područja odakle i sama vrsta, te treba voditi računa da i sami ne postanu invazivni)

“ Bolje spriječiti nego liječiti “

HVĀLA NA PAŽNJI!!

